

Eich cyf/Your ref: P-06-1397
Ein cyf/Our ref: EM/00164/24

Jack Sargeant AS
Cadeirydd y Pwyllgor Deisebau
Senedd Cymru
Caerdydd
CF99 1SN

11 Mawrth 2024

Annwyl Jack,

Diolch ichi am eich llythyr dyddiedig 18 Ionawr yn rhinwedd eich swydd yn Gadeirydd y Pwyllgor Deisebau.

Rwyf o blaid yr angen i wella mynediad at brofion sgrinio serfigol ac annog mwy o bobl i fanteisio arnynt pan gânt eu gwahodd. Yn 2018, Cymru oedd y wlad gyntaf yn y DU i roi profion am feirws papiloma dynol (HPV) risg uchel ar waith fel y prawf sgrinio sylfaenol. Mae hwn yn brawf mwy penodol sy'n golygu bod canlyniad negyddol yn fwy cywir a bydd yn achub mwy o fywydau drwy bennu risg menyw o ganser yn gynt. Mae gennym hefyd raglen frechu yn erbyn HPV ar waith sy'n cynnig brechiad i bawb sydd ym mlwyddyn 8 ysgolion, gyda gweithgarwch dal i fyny yn cael ei gynnal ym mlwyddyn 9 a 10 ysgolion. Mae'r brechlyn HPV yn effeithiol iawn ar gyfer amddiffyn rhag canserau a achosir gan HPV, gan gynnwys canser ceg y groth. Drwy gyfuniad o frechu a phroffion sgrinio serfigol, gobeithiwn weld gostyngiad sylweddol yn nifer yr achosion o ganser ceg y groth.

Fel gweddill y DU, rydym yn dilyn cyngor arbenigol Pwyllgor Sgrinio Cenedlaethol y DU ar faterion yn ymwneud â sgrinio. Hyd yma, nid yw'r Pwyllgor wedi gwneud argymhelliad ar hunansamplu ar gyfer sgrinio serfigol ac mae llawer mwy o waith i'w wneud cyn y gellir ei roi ar waith. Yn 2019, cyhoeddodd y Pwyllgor gais am ragor o dystiolaeth o'r defnydd o hunansamplu ar gyfer sgrinio serfigol. Mae'r Pwyllgor wrthi'n ystyried y dystiolaeth sydd ar gael ac mae cynlluniau ar gyfer cynnal gwerthusiad mewn gwasanaeth. Bydd y gwerthusiad hwn yn rhoi tystiolaeth o'r byd go iawn i'r Pwyllgor ynghylch effeithiolrwydd cynnig hunansamplu am HPV ym maes sgrinio serfigol.

Mae hwn yn ddatblygiad addawol iawn a allai, os caiff ei argymell, annog mwy o bobl i fanteisio ar y cynnig o brofion sgrinio drwy eu galluogi i gynnal y prawf eu hunain, ym mhreifatrwydd eu cartref eu hunain ac ar adeg o'u dewis. Fodd bynnag, cyn y gellir rhoi hunansamplu ar waith, mae angen inni sicrhau ei fod yn ddull diogel ac effeithiol ar gyfer

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Eluned.Morgan@llyw.cymru
Correspondence.Eluned.Morgan@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

canfod HPV. Gallai unrhyw ostyngiad yng nghywirdeb y prawf a allai ddeillio o'r dull hwn o gasglu samplau orbwysu'r manteision o ran mynediad gwell gan roi pobl mewn mwy o berygl. Ein dull fydd aros am y canfyddiadau hyn ac unrhyw argymhelliad dilynol gan Bwyllgor Sgrinio Cenedlaethol y DU.

Rwyf hefyd o'r farn ei bod yn bwysig ein bod yn cydnabod gwelliannau o ran cyfraddau goroesi a marwolaethau yn sgil cancer ceg y groth. Mae cyfraddau goroesi heb eu safoni blwyddyn a phum mlynedd wedi gwella i 86% a 71% yn y drefn honno, yn ôl ffigurau 2016-20. Rhwng 2002 a 2021, mae'r gyfradd marwolaethau wedi'i safoni yn ôl oedran fesul 100,000 o bobl wedi gostwng o fod dros 4.1 i 2.9. Rydym wedi ymrwymo i barhau i wella canlyniadau cancer yng Nghymru drwy gyfuniad o atal, canfod yn gynnar, a thriniaethau gwell.

Yn ogystal, mae ein Datganiad Ansawdd ar gyfer Iechyd Menywod a Merched yn nodi'r hyn y mae disgwyl i fyrdau iechyd ei gyflawni er mwyn sicrhau gwasanaethau iechyd o ansawdd da i helpu menywod a merched ledled Cymru. Rydym wedi gosod tasg i GIG Cymru lunio cynllun iechyd menywod cynhwysfawr deng mlynedd o hyd. Bydd y cynllun hwn yn gweithredu fel cyfrwng i drawsnewid y gofal a roddir i fenywod Cymru drwy gydol eu bywydau.

Diolch ichi am ysgrifennu ataf ynghylch y mater hwn.

Yn gywir,

Eluned Morgan AS/MS

Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Minister for Health and Social Services